

פרשת נשא

שיעורו השבועי של מו"ר שליט"א
ובו דברים חוצבי להבות מהזוה"ק
מוסרים ורמזים מפרשת השבוע

בהוצאת
ישיבת "נהר שלום" מקובלים
תכב"ץ - ירושלים

להשיג במל: 02-6222560

שיעור שבועי ממורינו ראש הישיבה שליט"א

פרשת נשא

התשע"ב

דרוש על מעלת לימוד התורה

פרשת "נשא" נקראת בדרך כלל בשבת שלאחר הג' מתן תורה" ושמה מבטא את המעלה הנפלאה שלימוד התורה מקנה לאדם. נשא מלשון התנשאות, התרוממות, התעלות, כי לאחר שזכינו לקבל המתנה הגדולה שאין כמותה והתרוממנו ונישאנו למעלה למעלה לפסנות חדשות שאין כמותן ואנחנו צריכים להראות לבורא יתברך, כמה אנחנו שמחים בתורה ועוסקים בה, ויודעים שכל עיקר חיינו הוא התורה כמ"ש כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהנה יומם ולילה.

פרשת נשא היא הגדולה ביותר שיש בתורה, ומספר הפסוקים שבה הם קע"ו, (וכן מנין הפסוקים במזמור קי"ט בתהלים, וכן מנין הדפים במסכת הגדולה ביותר בש"ס בבא בתרא), ריבוי הפסוקים שבפרשה, בא להורות על החיבה היתרה שרוחשים ישראל לתורה, שמיד לאחר מתן תורה, מרבים הם בקריאה ובלימוד התורה, וכן הזוה"ק על פרשה זו הוא הארוך ביותר, ויש בו את כל האדרא רבא אשר כולל בתוכו את כל סודות התורה, דהיינו את כל ספר "עץ חיים" למהרח"ו שכולל בו כל סודות התורה. והנה בכוח קע"ו פסוקים שבפרשה זו, היא מכניעה קל"י דעשו ששמו צפ"ו גי' קע"ו, שע"י פסוקים אלו מכניעים אלוף צפ"ו.

מסירות נפש ללימוד התורה

הנה עתה אנחנו נכנסים לכמה חדשים של הקיץ בהם הלילות קצרים והחום גדול מאוד, ונופלת על האדם חולשה ועייפות, והיצ"ר מראה לאדם שקשה לו ללמוד, וא"כ צריכים אנחנו להתחזק וללמוד בחשק ולא להתעצל.

וכבר אמרו חז"ל "כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר" פי' כל המקיים את התורה מעוני כלומר שיש לו עיניו ומניעות ובכל זאת לומד תורה, סופו לקיימה מעושר בלי מניעות בלי בעיות ויסורים.

זה עתה ראינו בקבלת התורה, איך משה רבינו עלה למרום, והתוכח עם המלאכים, ואמר להם כתוב בתורה לא תרצח לא תנאף וכו', כלום יצה"ר יש בכב, התורה לא ניתנה

למלאכים שרוצים להשתעשע בה אלא רק לבני האדם שיש להם מלחמה עם יצה"ר, ואם לכם המלאכים אין יצה"ר, א"כ מה ענין התורה אצלכם.

ויש ללמוד מכאן שהאדם צריך ללמוד תורה דוקא כאשר היצה"ר אומר לו אל תלמד ומביא לו כל מיני תירוצים ופיתויים כדי לבטלו מן הלימוד, אז תפקידו להתגבר על הכל וללמוד, כי זו היא מעלת האדם על המלאכים.

וכמו שאומר הזוה"ק: בעי בר נש לאשתדלא באורייתא יממי ולילי, ופירוש לאשתדלא היינו, להאבק עם יצה"ר, ולא רק כשיש לו חשק גדול לתורה, והוא שמח בלימוד ומשתעשע עם התורה אז הוא לומד, וכאשר אין לו חשק, עוזב את התורה ולא לומד, אלא צריך להאבק עם היצה"ר ותמיד ללמוד עם כל המניעות. ואומר הזוה"ק שמי שנוהר בזה, זוכה לחיים עושר וכבוד בעוה"ז ובעוה"ב.

והמלאך מ"ט מלוח אותו בלילה לעולמות העליונים ומעלה את נשמתו לפני הקב"ה ואומר לו, נשמה זו עסקה היום בתורה הקדושה, והמלאכים באותה שעה שותקים מלומר שירה, והקב"ה מברך את אותה הנשמה.

וידוע שבקבלת התורה פרחת נשמתן של ישראל, והקב"ה הוריד טל של תחיה והיה מחיה אותם. וז"ל, מדוע לא נתן להם את מתחלה הכח לעמוד בזה, מדוע היו צריכים למות ורק ואח"כ להחיות אותם,

אלא ללמד לנו, שאדם צריך לשקוד בתורה וללמוד ולמסור עצמו ללימוד עד כדי שתפרח נשמתו, ואז ידע לו שאם מגיע לו החיים הקב"ה יחיה אותו.

והענין של מסירות נפש למדנו מרות המואביה שהרי ערפה אע"פ שרצתה לידבק בעם ישראל, אך מכיון שלא מסרה את נפשה לזה יצא ממנה גלית הרשע. ולעומתה רות אחותה שעשתה מסירות נפש ועזבה כל תענוגי בית אביה – מלך מואב, ודבקה בנעמי ובעם ישראל זכתה להביא את דוד המלך שממנו עתיד לצאת משיח צדקנו. א"כ גם אנחנו צריכים למסור את עצמנו על התורה בכל הכוח וגם כשיש קשיים, כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה.

הלימוד ששכינה כנגדו

ובשעה שהאדם עוסק בתורה צריך הוא ללמוד בחשק גדול ולשתף את הקב"ה בלימודו ללמוד עם השכינה הקדושה בקדושה, דהיינו שיחשוב כי שכינה כנגדו. ובה

פירשו את מאמר הגמרא: כל המפסיק דבר אחד ממשנתו כאילו מתחייב בנפשו, פ"א אם מפסיק את ה"אחד" שהוא הקב"ה ממשנתו מלימודו. כלומר אפילו לומד אלא שאינו יודע שהשכינה כאן הרי זה מתחייב בנפשו.

וכן אמרו, אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד, הכוונה אפי' לומד מאה פעמים אין זה נחשב כלום אם לא לומד עם הקב"ה שנקרא אחד.

ולכן עתה בימים הללו, צריכים אנחנו כח גדול ללמוד בחשק ולהתנכר על המכשולים, ולא לילך אחר המותרות, וכמו שאמרו רז"ל – עד שאדם מתפלל שיכנסו דברי תורה בתוך מעיו, יתפלל שלא יכנסו תאוות ומותרות.

דרוש על מעלת הצניעות

גם צריך כל אחד להדריך את האשה והילדים והבנות להתנהג בצניעות, ובפרט עתה שמגיע הקיץ והחום הגדול וממש סכנה להסתובב בחוץ.

וכמו שראינו בשבועות על רות, כיצד הייתה צנועה ביותר, איך הייתה יושבת ומלקטת בעמרים. וכן אמרה לה המוטה, והתרחצת, וסכת והתלבשת, והיא לא עשתה כן אלא התלבשה בגורן מחמת צניעות. וכאשר ראה בועז שהיה חכם גדול, את הצניעות שלה והמעשים הטובים שבה, הבין שעומדת כאן אשה חשובה שראויה שיצאו ממנה מלכים.

מפני מה נסמכה פרשה סוטה לפרשת נזיר, לומר לך, הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין. (רש"י ו, ב)

ופירוש הזרת עצמו מן היין, שיתנהג בצניעות ויסתפק במה שיש לו ולא שתהיינה עיניו משוטטות אנה ואנה. ועיין במסכת נדרים (דף ט:) אמר (רבי) שמעון הצדיק: מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא אלא אחד; פעם אחת בא אדם אחד נזיר מן הדרום, וראיתו שהוא יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים, אמרתי לו: בני, מה ראית להשחית את שערך זה הנאה, אמר לי: רועה הייתי לאבא בעירי, והלכתי למלאות מים מן המעיין, ונסתכלתי בבבואה שלי, ופחזו עלי יצרי ובקש לטרדני מן העולם. אמרתי לו: רשע! למה אתה מתנאה בעולם שאינו שלך, במי שהוא עתיד להיות רמה ותולעה, העבודה, שאגלחך לשמים! מיד עמדתי ונשקתיו על ראשו. אמרתי לו: בני, כמוך ירבו

נזרי נזירות בישראל, עליך הכתוב אומר: (במדבר ו) "איש כי יפליא לנדר נדר נזיר להזיר לה".

וידוע כי מדת הצניעות היא אחת המידות הטובות והיקרות שכל בית יהודי נשען עליהם. **הנביא** (מיכה פ' ו' פ"ה) אומר: "ומה ה' דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלהיך". הצנע לכת הוא דבר שכולל כל הדברים, צניעות, הסתפקות במועט, ויראת שמים.

וז"ש הנביא, אם אדם רוצה לדעת מה ה' דורש ממנו, ידע שזו מידת הצניעות, כמו שראינו אצל שרה אמנו, שאמר עליה הכתוב "איה שרה אשתך ויאמר הנה באוהל", ופרש"י, מלמד שצנועה הייתה. ואנחנו צריכים ללמוד משרה אמנו את מידת הצניעות, וע"י זה נזכה לבנים צדיקים, בדברי המדרש רבה (במדבר ה. מ:) כאשר האשה צנועה, זוכה ויוצאים ממנה בנים צדיקים, כמ"ש "אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך בניך כשתילי זיתים סביב לשולחנך", ולכן זכתה שרה לבנים מפני שצנועה היתה.

ומצינו בגמ' יומא (דף מו) על קמחית, שבזכות הצניעות שהייתה בה, זכתה ויצאו ממנה בנים וראתה את כולם משמשים בכהונה גדולה.

ונתבונן אם מופיע איזה זמר גדול וכולם מצפים לשמוע את קולו ונאמר לו שיעמוד באמצע השוק וישיר, איזה לעג וקלס זה! וכן הוא כי אשה שרוצה להראות את יפיה באמצע השוק ואינה יודעת ומרגישה איזו בושה גדולה, וזו תדע לה שגורמת לעצמה ולבני ביתה ולאחרים מחלות ואסונות וכו' ר"ל.

וכפי הצניעות שההורים מתנהגים כן יוצאים הילדים, וזה קובע הרבה על נפש הילד.

ומצינו בגמ' בתענית (כא:) באבא אומנא שהיה מקיז דם – בכל יום, בת קול משמים הייתה אומרת לו: "שלום עליך", ולאבבי ברכת שלום כזו הייתה מגיעה בכל ערב שבת, ולרבא הייתה מגיעה ברכה זו בכל ערב יום הכיפורים. חלשה דעתו של אבבי מחמת אבא אומנא, ורצה לדעת מדוע אין הוא זוכה כמותו לברכת שלום בכל יום. אמרו לאבבי, אינך יכול לעשות כמעשיו, ומה היו מעשיו המיוחדים של אבא אומנא שכאשר היה עושה את עבודתו ומקיז דם, היה מושיב אנשים בנפרד ונשים בנפרד, משום צניעות. והיה לו בגד שהייתה קרן (מן קנה שבו היה שואב את הדם) מחוברת בו, והבגד היה בו חתך בכדי להכניס בו את האוזמל שבו עושים חתך בן־ריד כדי להקיז דם. כאשר באה אליו אשה שיקיז לה דם, היה מלביש לה את הבגד כדי שלא יצטרך להסתכל בגופה הגלוי,

והיה מכנים דרך החתך את האיזמל, וחותרך בו את הוריד, ואז היה מצמיד לחתך את הכלי המחובר לבגד, ומקבל בו את הדם. נמצא שלא גילה כלל את גופה של האשה. ובן הניח קופה מחוץ למקום שבו הקיז דם, שבו היו זורקים האנשים את המטבעות שהוא לקח כתשלום. למי שהיה לו כסף לשלם, היה מכנים באותו מקום את התשלום, ואילו מי שלא היה לו כסף לשלם, לא היה מתבייש, כיון שלא היה רואה מי משלם ומי לא משלם. וכאשר הזדמן לו אחד מתלמידי הישיבה שביקש שיקיזו לו דם, לא היה נוטל ממנו שכר, ולאחר שקם ללכת, היה אבא נותן לו כמה מטבעות, ואמר לו, לך תבריא את עצמך.

יום אחד שלח אבוי זוג ת"ח לבדוק אותו. כאשר באו, הושיב אותם אבא, והאכיל אותם והשקה אותם, וקיפל להם מצעות של צמר לישן עליהם בלילה. בבוקר, אותם ת"ח שישנו בביתו של אבא אומנא, קיפלו את המצעות של אבא ונטלו אותם, ויצאו להם לשיק, ומצאו את אבא אומנא שם בשוק. אמרו ליה, יעריך כבודו כמה שווים המצעות, ורצו לנסות אותם אם יקפיד על הגניבה. אמר להם אבא אומנא כך וכך הם שווים, ואולי הם שווים יותר. אמרו ליה, שלך הם, ואנחנו לקחנו ממך אותם.

אמרו ליה, בבקשה ממך אמור לנו כמה השדת אותנו כאשר הבנת שלקחנו ממך את המצעות מביתך. אמר להם, אמרתי לעצמי: ודאי ענין של פדיון שבויים נודמן להם לחכמים, והיו זקוקים לכסף לצורך פדיון, אבל התביישו לומר לי דבר זה בפירושו, ולבקש שאתן לצורך זה. ולכן עשיתם מעשה זה לגרום שאתן לכם כסף בשווי מצעות אלו. אמרו ליה, עכשיו יקח הרב אותם שעשינו זאת רק לנסות אותך. אמר להם, באותה שעה שלקחתם אותם ממני, הסחתי דעתי מהם והחלטתי שכבר לא אשתמש בהם, ולכן ילכו לצדקה.

וכן מסופר (שם בע"ב) על רבי ברוקא מבי מחוזה שהיה רגיל ללכת לשוק של מקום ששמו "בי לפטי", והיה רגיל אליהו הנביא להיות אצלו. ופעם אחת אמר רבי ברוקא לאליהו, האם יש בשוק זה מי שעתידי לזכות לעולם הבא, אמר לו אליהו, אין כאן מי שעתידי לזכות לכך. בתוך כך, בזמן שדיבר עם אליהו, ראה אדם אחד שהיה נועל מנעלים שחורים (שלא כמנהג ישראל באותו זמן) ולא היה לו חוט של תכלת, (לא היה לו ציצית) והיה נראה כגוי. אמר ליה אליהו לרבי ברוקא, אדם הזה הוא בן העולם הבא, ריץ אחריו רבי ברוקא והשיג אותו. אמר לו, מה מעשיך אמר לו, לך עכשיו ובוא מחר, כי עתה אין לי זמן לענות לך. למחר בא רבי ברוקא ושאלו מה מעשיך אמר ליה לרבי ברוקא, שומר של בית אסורים אני, ואני אוסר את האנשים במקום נפרד ואת הנשים במקום נפרד, ואני שם מטתי בין אלו

האנשים לאלו הנשים כדי שלא יבואו לדבר עבירה. וכאשר אני רואה בין האסירים בת ישראל ששמים הנכרים את עיניהם עליה, אני מסכן את חי להציל אותה. יום אחד שמו נכרים עיניהם על בת ישראל וחשבו לאנסה. לקחתי שמרים אדומים של יין, ושמתי על שולי בגדה ואמרתי להם שדרך נשים לה וכך נצלה. ושאלו רבי ברוקא למה אין לך ציצית, אמר לו כיון שכך אני יכול להכנס בין הגוים וכל גזירה שאני שומע מהם אני מודיע על כך לחכמים, והם מתפללים ומבקשים רחמים משמים, ובכוח תפילתם מבטלים את הגזירה.

דרוש על ברכת כהנים

בפרשתנו מופיע הציווי לכהנים לברך את עם ישראל, כמש"כ: "דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל" וכו', והיא מעט המחזיק את המרובה, והרבה סודות יש בברכה זו, ואנחנו צריכים לתקן את מעשינו ולהכין את עצמינו להיות כלים ראויים שתחול עלינו הברכה, כי בכח הקשר מעשינו, תחול עלינו הברכה, כי הקב"ה ידו פתוחה לברך כל שואל, אלא שצריך להכין הכלי כדי שיוכל השפע לשרות בתוכו, ואם לא יכין הכלי, היכן ישרו השפע והברכה, והכהנים הם הצינור להעביר השפע והברכה לישראל כי ממצעים בינינו לבין אבינו שבשמים.

ויש בה ג' ברכות: "בני" "חיי" "מוזני".

הברכה הראשונה: יברכך ה' – בממון, מזונות ופרנסה טובה.

וישמרך – מן המזיקים הגנבים והלסטים.

הברכה השניה: יאר ה' פניו אליך – כנגד חיים ארוכים.

ויחנך – שיהיו חיים טובים בלי יסורים.

הברכה השלישית: ישא ה' פניו אליך – כנגד הבנים כמש"כ ופניתי אליכם והפרתי אתכם והרבתי אתכם.

ועל הכל צריך השלום, הרי – וישם לך שלום.

והנהגה השלום הוא סוד יחוד קוב"ה ושכינתיה כלומר יחוד הוי"ה – ארנות.

ואם נכה ונכפיל הויה באדני' יהיה גי' שלום, ו' ושפע שפע השלום על העולם והוא עד"ז:

נכפיל ו' דהויה בא' של אדני' גי' 10.

נכפיל ה' דהויה בד' של אדני' גי' 20.

נכפיל ו' דהויה בנ' של אדני' גי' 300.

נכפיל ו' דהויה בי' של אדני' גי' 50.

סה"כ 380.

שלום גי' 376 ועם ארבע אותיותיו גי' 380.

והרי לנו איך השלום הוא יחוד הויה ארנות, כי ע"י השלום יהא השלום והברכה בן איש לאשתו, בן אדם לחברו, ועי"ז מיחדים את העולמות העליונים ויש שפע בעולם.

בשלשה פסוקים אלו דברכת כהנים יש חמש עשרה תיבות כמנין "יד" עם הכף. ויש בה ששים אותיות כנגד הפסוק "הנה מטתו של שלשמה ששים גבורים סביב לה" שהם רמז לששים המלאכים המקיפים את השכינה לשמרה. וכנגד ששים ריבוא נשמות ישראל, ואותיות אלו מקיפות את ישראל ושומרות אותם. והנה חמש עשרה תיבות ועוד הששים אותיות גי' כהן.

והנה בפסוק הראשון יברכך יהו"ה וישמרך ר"ת יי"ו גי' כ"ו שם הוי"ה ב"ה וס"ת כה"ך גי' מ"ה כמספר אד"ם, וזה סוד מ"ה יהו"ה אלהיך שואל מעמך כי הקב"ה חפץ שיתברכו בניו, אבל צריך שאנחנו נתקן את מעשינו ונכין כלים לקבל הברכה, כי ח"ו ע"י העוונות יכולים להפוך את הצירופים הנ"ל לדינים ומדת הדין תנהיג את העולם שהוא בחי' שם "אלהים" כי אם תמלא שם מ"ה הנ"ל כזה – מ"ם ה"א גי' פ"ו שם "אלהים" וכן אם תמלא כ"ו כ"ף ו"ו המילוי הוא פ"ו גי' "אלהים" שהוא מידת הדין ולכן צריכים להיות ראויים שהברכה והשפע משם הוי"ה ב"ה ירד עלינו, ולכן הפסוק הראשון הר"ת שלו גי' כ"ו הרומז לשם הוי"ה ב"ה שהוא מקור השפע והברכה שירד ממנו שפע ברכה והצלחה ופרנסה ויחול על האדם הרמוז בס"ת גי' מ"ה כמספר אד"ם.

ובפסוק השני יש בו חמש תיבות כנגד חמשה חומשי תורה ויש בו עשרים אותיות ועם החמש תיבות כמנין כ"ה שהיא השכינה הקדושה והתיבה העשרים וחמש בתורה מבראשית היא "אור" והענין הוא כפי שאמרנו לעיל, ישא ה' פניו אליך לזכות בכנים, כמשי"כ ופניתי אליכם והפרתי אתכם והרבתי אתכם בבחי' כ"ה יהיה זרעך דהיינו

זרע קודש בנים מאירים בתורה כמו המלה העשרים וחמש בתורה שהיא "אור", ויהיה לו זרע שה' יאיר פניו אליו באור פני מלך חיים של תורה ויר"ש.
 ובפסוק השלישי שבע תיבות כנגד שבעה רקיעים שבעת ימי השבוע, ועשרים וחמש אותיות, ושבע עם כ"ה גי' ל"ב – ל"ב נתיבות חכמה, וכמו של"ב האדם מתפשט בכל הגוף כן ג"כ תתפשט הברכה בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו של האדם.

"ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם" ושמו"ר"ת וכהן שמברך מתברך ומתגדל, וצריך שיברך משמחת הלב, והטעם שסמך ברכת כהנים לנזיר, ללמד שהכהנים צריכים להיות בקדושה, ובפרישות, ובנקיות, ובשמחה, יותר משאר הקהל כמו שכתוב בזוה"ק (ויקרא ח').

"יברכך ה' וישמרך" (פרק ו, כד),

חז"ל דרשו בספרי, "יברכך" – בממון. וישמרך – מן המזיקין. ופירש בס' ילקוט חמישאי בשם ס' ברית שלום. דביאור הקשר בין הדברים הוא, דהנה בגמ' מס' פסחים דף קי"א ע"ב מסופר שאביי היה הולך בדרך ורב פפא היה בצד ימינו ורב הונא בריה דר' יהושע היה הולך לשמאלו. והנה בדרך ראה אביי שד, שקוראים לו "קטב מרירי" שהיה הולך בצד שמאל לכיוון רב הונא. מיד אמר אביי לרב פפא, שיעבור לצד שמאל, ויתן לרב הונא ללכת בצד ימין כדי שהשד לא יפגע בו. שאל רב פפא את אביי, מדוע אינו חושש עליו שהשד יזיק אותו, ודואג רק על רב הונא. אמר לו אביי, אתה רב פפא עשיר, ועשיר מזלו טוב, ולא תינזק, אבל רב הונא לא עשיר, ויש חשש שמא המזיק יזיק אותו, ע"כ.
 ולפי"ז אתי שפיר דברי הספרי, יברכך – בממון, וא"כ ודאי שיעלה מזלך שהרי תהיה עשיר וממילא כבר, וישמרך – מן המזיקין. וכנ"ל.

"יברכך ה' וישמרך" (פרק ו, כד),

איתא בספרי יברכך ה' – בממון. וישמרך – מן המזיקין וכנ"ל. כתב בס' מאורה של תורה, שפירש נפלא פסוק זה בס' זכרון אהרן. דהנה יש רוח רעה שקורים לה "רעה חולה", שגורמת לאדם עשיר להיות קמצן, ולא להוציא ממון

לדברים שבקדושה. וע"ז אמר הפסוק יברכך ה' - בממון שתהיה עשיר. אבל וישמרך - מן המזיקין, שעושים את האדם קמצן. אלא תפזר ממוןך לדברים שבקדושה.

"יברכך ה' וישמרך" (פרק ו, כד,)

איתא בספרי יברכך ה' בממון. וישמרך מן המזיקין. וכבר הבאנו לעיל פירושים בזה. עוד ראיתי בס' פנינים יקרים שפירש באופן אחר. והיינו דהנה איתא בזוהר הקדוש, וכן בס' אמרי שפרו דידוע דאין הברכה שורה בדבר המנוי. אמנם זהו אם האדם הוא המברך, אבל אם הקב"ה בכבודו ובעצמו מברך, אזי הברכה שורה אפי' בדבר המנוי והמדוד. וידוע עוד, דאין שליטה למזיקין אלא בדברים שאינם מנויים ומדודים אבל בדברים המנויים ומדודים אין להם רשות לשלוט ולהזיק. ולפי"ז אתי שפיר דברי הספרי, "יברכך ה'" - בממון, וא"כ שהקב"ה בעצמו מברך אותך או הברכה תהיה שורה אפי' בדבר המנוי והמדוד, וא"כ ממילא וישמרך מן המזיקין, שהרי כעת אין להם שליטה ואפי' אם ממוןך מנוי ומדוד.

זוהר פרשת נשא

בענין ברכת כהנים

דִּבֶּר אֶל אֶהֱרֹן וְאֶל בָּנָיו לֵאמֹר כֹּה תִבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אָמֹר לָהֶם:

ח"ג קמ"ה ע"א

אָמַר רַבִּי יִצְחָק בא לפרש הטעם מדוע כהן שלא נשא אשה אסור בעבודת ביהמ"ק, **מִשּׁוּם דְּלִית שְׂכִינְתָּא שְׂרִיא, בְּמַאן דְּלֹא אֲנָסִיב** לפי שאין השכינה שורה במי שלא נשא אשה, **וְכֹהֲנֵי בְּעֵינֵי יִתִּיר מְכַל שְׂאֵר עֲמָא, לְאַשְׂרֵיִיא בְּהוּ שְׂכִינְתָּא** והכהנים צריכים יותר מכל שאר העם שתשרה בהם השכינה, כי סתם ישראל עבודתו ומצותיו עושות תקון הגם שלא נשא אשה, אבל כהן אסור בעבודת המקדש אם לא נשא אשה, מפני שתכלית עבודתו היא לייחד קב"ה

ושכינתיה, ואם לא נשא אשה שאז אין השכינה שורה עמו, איך שייך לייחודה עם ז"א. **וְכִיּוֹן**
דְּשָׂרְתָּ בְּהוֹ שְׂכִינְתָּא, שְׂרִיא בְּהוֹ חֶסֶד, וְאַקְרוּן חֲסִידִים
 וכיון שהשכינה שורה בהם על ידי שנשא אשה, שורה בהם החסד שהוא עיקר מדתם שעל
 ידי החסד יוכלו לייחד למעלה, ונקראים חסידים. **וּבְעֵינֵי לְבָרְכָא עֲמָא** לכן הם
 צריכים לברך את העם, **הָרָא הוּא דְכְתִיב** (תהלים קמח) **וְחֲסִידֵיךָ**
יְבָרְכוּכָה זהו שכתוב וחסידיך יברכוכ"ה דהיינו שהם ממשיכים ברכות להמלכות הנקראת
 כ"ה וממנה נמשכות הברכות לישראל. **וְכְתִיב** וכתוב, (דברים לג) **הַתְּמִיד וְאוֹרֵיךָ**
לְאִישׁ חֲסִידֵךָ הרי שהכהן נקרא ג"כ חסיד. **וּמְשׁוֹם דְּכֶהֱנָא אֶקְרִי**
חֲסִיד, בְּעֵי לְבָרְכָא ולפי שהכהן נקרא חסיד, לכן הוא צריך לברך את העם.
וּבְגִין כִּדְ כְּתִיב ולכן כתוב, **דְּבִר אֶל אֶהְרֹן וְאֶל בְּנָיו לֵאמֹר**
כֹּה תְבָרְכוּ. מֵאֵי טַעְמָא מהו הטעם שהכהנים יכולים להמשיך ברכות למלכות.
מְשׁוֹם דְּאַקְרוּן חֲסִידִים, וְכְתִיב וְחֲסִידֵיךָ יְבָרְכוּכָה לפי שהם
 נקראים חסידים, וכתוב יברכוכ"ה דהיינו יברכו כ"ה, ולכן הם המושכים את השפע מחסד אל

המלכות [א].

כֹּה תְבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמֹר לָהֶם ומפרש **כֹּה תְבָרְכוּ** היינו,
בְּלִשׁוֹן חֲקֻדְשׁ. כֹּה תְבָרְכוּ היינו, **בְּיִרְאָה. כֹּה תְבָרְכוּ** היינו,
בְּעֵנֹה כי המלכות הנקראת כה נקראת לשון הקדש, ויש בה יראה וענוה. **אָמֹר רַבִּי**

עיונים והארות

החסד, שיברכו לישראל וימשיכו הברכה מא"ס
 עד אין תכלית, כלומר אל המלכות, שהיא מידה
 עשירת הנקראת כ"ה תברכו וכאשר הכהנים
 פורשים ידיהם, שכינה שורה עליהם ומתמלאים
 משפע, וכולם מתברכים מהמקור ואז הוא שעת
 רצון מסמרא דא"א.

[א] וז"ל הר"ר שבתאי בסידור שלו: צריך לזהר
 מאד בברכת כהנים. ודע כי הברכה שורה
 בנשיאת כפים שיש בהם עשר אצבעות הרומז
 לעשר הספירות, וכל הברכות שבאו לעולם
 צריכות לבא קודם אל המידה האחרונה הנקראת
 כ"ה ומשם יורדת הברכה לעולמות. ורצה הקב"ה
 לזכות לעמו ישראל וציוה לכהנים, שהם מצד

אָבָא בא לפרש מה שכתוב, **כֹּה תְּבָרְכוּ, תֵּאָנָא, הַאי צִדְּקָא אֶתְקָרִי כ"ה** למדנו, כי זה הצדק שהיא המלכות נקראת כ"ה, (כנגד כ"ה אותיות שבפסוק ישא ה', וכנגד שם כ"ב והג' פסוקים דברכת כהנים, כמבואר בשעה"כ בדרוש ה' דברכת כהנים דף מ"א ע"א), **דְּכָל דִּינִין מְתַעְרִין מִכ"ה** (נ"א מניה) שכל הדינים והעונשים על הרשעים מתעוררים ממנה, **וְהֵינּוּ דְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַהוּ מִכָּה (ס"א דְּכָה) רַבָּה** מהו מכה רבה היינו מש"כ במתאוננים, ויך ה' בעם "מכה רבה" מאד, ושואל למה נקרא מכה רבה, ומשיב **פְּלוּמַר, מִכָּה מִן כֹּה** מכה"ה הוא נוטריקון מן כ"ה כלומר שהמכה באה ממדת כ"ה שהיא המלכות. **וְכַתִּיב (שמות ז) וְהִנֵּה לֹא שָׁמַעְתָּ עַד כ"ה, כְּמֹה דְאֲנָזִים מוֹשֶׁה** כמו שהפחיד משה את פרעה, והנה לא שמעת, עד שתקבל עוד מכה אחרת ממדת "כה". **וְכַתִּיב (שמות ז) בְּזֹאת תִּדְרַע כִּי אֲנִי יְהוָה** כלומר על ידי מדת זאת שהיא המלכות, **וְכָלֵא חַד** שני הכונים הם במלכות, אבל כל כנוי הוא בבחינה אחרת, **וְכַתִּיב (שמות ז) וְלֹא (דף קמ"ו ע"א) שָׁת לָבוּ גַם לְזֹאת, דְּזַמִּינָא לְחַרְבָּא אַרְעֵיהּ** וכתוב ולא שת לבו גם לזאת, היינו שזאת שהיא המלכות, היא מוכנת להחריב את ארצו.

וַיִּמְהָאֵי כ"ה מְתַעְרִין דִּינִין ומזו ה"כה" שהיא המלכות מתעוררים הדינים, היינו כל זמן שלא נמתקו דיניה. **וּמְדַאֲתַחְבֵּר עִמָּה חֶסֶד, אֶתְבְּסַמַּת** אבל משנתחבר עמה החסד שהוא ז"א, היא מתבשמת ונמתקת מהדינים שבה. **וּבְגִין כֵּךְ, אֶתְמַסֵּר דָּא לְכַהֵן, דְּאֵתִי מִחֶסֶד, בְּגִין דְּתַתְּפַרְדֵּי וְתַתְּבָּסַם כ"ה** ולכך נמסרה ברכת כהנים לכהן שבא מצד החסד, כדי שתתברך ותמתק זו הכ"ה שהיא המלכות, כלומר שתתברך אחר המיתוק, **הָדָא הוּא דְכַתִּיב** זהו שכתוב **כֹּה תְּבָרְכוּ, פְּלוּמַר, אַף עַל גַּב דְּהַאי כֹּה אֲשַׁתְּכַחַת בְּדִינִין, תְּבַסְמוּן לָהּ, וְתְּבָרְכוּן לָהּ** כלומר אף על פי שזו הכ"ה נמצאת בדינים, עם כל זה

תמתיקו דיניה ותברכו אותה, דְּבִתֵּיב שכתוב פֶּה תְּבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, פירוש תְּבָרְכוּ בְּהֵאֵי חֶסֶד לְכ"ה, וְתַבְּסֻמוֹן לָהּ לְקַבְּלֵיהוּ דְיִשְׂרָאֵל תברכו בחסד הזה את ה"כה", כלומר שתמשיכו לה את הברכות מו"א הנקרא חסד, כי הכל נעשה ע"י ברכת כהנים, ועי"ז תמתיקו אותה בשביל שתשפיע ברכות לישראל, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּכְּחוּן בְּהַ דִּינֵין כדי שלא ימצאו בה דינים לישראל ח"ו.

הַדָּא הוּא דְּבִתֵּיב זהו שכתוב פֶּה תְּבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שאת מדת "כה" תברכו ותמתיקו בשביל בני ישראל כדי שתשפיע להם חסד ורחמים. ומה שכתוב אָמור לָהֶם. אָמרוּ בלשון רבים לֹא כְּתִיב לא כתוב, אֵלֹא אָמור אלא אמור בלשון יחיד, ובלשון הווה ומקור, שמורה על האמירה שאינה יוצאת לאחריים, אלא שמעלימים הדברים בלבם, לְאַפְקָא מִשְׁרְבוּ הַפְּרִיצִים, דְּלֹא מְפָרְסְמִין מְלָה וזה בא להוציא כי משרבו הפריצים אין מפרסמים את השם המפורש, דְּהָא לֹא אֶתְפְּקְדוּ לְפָרְסְמָא שְׁמָא כי לא נצטוו הכהנים לפרסם את השם, מִשְׁמַע דְּבִתֵּיב אָמור לָהֶם. אָמור סְתָם היינו אמור סתם אמור את ברכת הכהנים בלי להזכיר את השם המפורש.

דְּבַר אַחַר פירוש אחר עלמה שכתוב אָמור להם, ושואל פִּינֵין דְּבִתֵּיב פֶּה תְּבָרְכוּ בלשון ציווי, אֲמַאי לֹא כְּתִיב תְּבָרְכוּ אָמרוּ להם ג"כ בלשון ציווי, ומשיב אֵלֹא תִנִּי רַבִּי יְהוּדָה, אָמור לָהֶם. זְכוּ, לָהֶם, לֹא זְכוּ, אָמור סְתָם אלא למד רבי יהודה מזה שכתוב אמור להם בלשון הוה, ולא נצטוו לגלות את שם המפורש בכל פעם, היינו זכו, אם זכו מגלים להם את השם המפורש, לא זכו, אמור סתם את ברכת כהנים בלי להזכיר את השם המפורש.

ח"ג קמ"ו ע"א

תַּאנָּא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשַׁעֲתָא דְכַהֲנָא דְלִתְתָּא קָם
 וּפְרִים יְדוּי לַמְדֵּנוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּשַׁעֲתָא דְכַהֲנָא דְלִתְתָּא קָם וּפּוֹרֵשׁ אֶת
 יָדָיו לְבָרֵךְ אֶת יִשְׂרָאֵל, אַז, כָּל בְּתָרִין קַדִּישִׁין דְלַעֲיֵלָא מִתְעָרִין,
 וּמִתְתַּקְּנִין לְאֵתְבָרְכָא כֹּל הַסְפִירוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁלְמַעְלָה, דְהֵינּוּ שֶׁל ז"א וְנוֹקְבִיָּה
 מִתְעוֹרְרוֹת וְנִתְקַנּוֹת לְקַבֵּל אֶת הַבְּרָכוֹת, וְנִתְרִין מֵעוֹמְקָא דְבִירָא, דְאֵתְמַשְׁדָּ
 לְהוּ מִתְּהוּא עוֹמְקָא דְנַפְקָא תְּדִיר, וְלֹא פָּסִיק בְּרַכָּאן, וּמֵאִירוֹת
 מֵעוֹמְקָא הַבָּאֵר שֶׁהוּא הִיסוּד דְאִימָא, שֶׁנִּמְשָׁךְ לָהֶם מֵעוֹמְקָא הַהוּא שֶׁהוּא הִיסוּד דְאִבָּא, שִׁיּוּצָא תְּמִיד
 וְלֹא נִפְסְקוֹת מִמֶּנּוּ הַבְּרָכוֹת לְעוֹלָם, כִּי שׁוֹרֵשׁ הַבְּרָכוֹת נִמְשָׁכוֹת לָהֶם מִיְסוּד דְאִבָּא דְנִבְעִין
 מִבּוֹעֵין לְכַלְהוּ עֲלָמִין שֶׁהֵב' יְסוּדוֹת דְאִו"א נּוֹבְעִים מִבּוֹעֵים לְכָל הָעוֹלָמוֹת
 וּמִתְבָּרְכִין וּמִתְשַׁקְּיִין מִכְּלָהוּ וּמִתְבָּרְכִים וְנִשְׁקִים מִכּוֹלָם, כִּי כֹל הָעוֹלָמוֹת מִקְבָּלִים
 שְׁפַע הַבְּרָכוֹת וְהַשְּׁקָאָתָם שֶׁל אִו"א עַל יְדֵי כֹל הַסְפִירוֹת דְזו"ן.

וְתַאנָּא, בְּהוּא זְמָנָא וְלַמְדֵּנוּ, כִּי בּוֹזְמֵן הוּא שֶׁל נְשִׂיָּאֵת כְּפִים, לְחֵי שׁוֹתָא
 וְשִׁתִּיקוֹתָא הוּי בְּכָל עֲלָמִין שְׁתִּיקָה וְשִׁקְטָא נִמְצָאֵת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת,
 כִּי עַל יְדֵי רַבּוּי הָאוֹר שֶׁל בְּרַכַּת כַּהֲנִים נַעֲשֶׂה יַחּוּד הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא בְּשִׁתִּיקָה. לְמַלְךְ דְּבַעֲי
 לְאִזְדִּיּוּגָא בְּמִטְרוּנִיתָא מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שְׁרוּצָה לְהַתְחַבֵּר עִם הַמַּלְכָּה, וּבַעֲי
 לְמַעַל לְהַ בְּלַחֲשׁוֹ וְרַצָּה לְבַא אֵלֶיהָ בַּחֲשָׁאִי, וְכָל שְׁמֵשִׁין מִתְעָרִין
 בְּהוּא זְמָנָא וּמִתְלַחֲשִׁין, הָא מְלָכָא אֲתִי לְאִזְדִּיּוּגָא
 בְּמִטְרוּנִיתָא אַז כֹּל הַמְשֻׁמְשִׁים מִתְעוֹרְרִים בּוֹזְמֵן הוּא וּמִתְלַחֲשִׁים וְאוֹמְרִים הֲרִי הַמֶּלֶךְ בָּא
 לְהַתְחַבֵּר עִם הַמַּלְכָּה. מֵאֵן מִטְרוּנִיתָא. דָּא כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל וּמִפְרָשׁ מִי הִיא
 הַמַּלְכָּה שֶׁעֲמָה נַעֲשֶׂה הַיַּחּוּד הָעֲלִיּוֹן, וְאָמַר זֶה הִיא כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה. וּמִקְשָׁה עוֹד מֵאֵן

כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל. כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל סְתָם על איזו שכינה נאמר, אם נאמר על

רחל או על לאה, כי שתיהן נקראות כנסת ישראל, ומתוך שנאמר על שתיהם.

תֵּאֲנֵן אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כִּהֵן בְּעֵי לְזִקְפָא יִמְיָנָא עַל שְׂמָאלָא

למדנו, אמר רבי יצחק הכהן צריך לזקוף ולהגביה את יד ימינו למעלה מיד שמאלו,

דְּכַתְיב, (ויקרא ט) וַיִּשָּׂא אֶהָרֶן אֶת יָדוֹ אֶל הָעַם וַיְבָרְכֵם. יָדוֹ

כְּתִיב, וְלֹא יָדָיו. מְשֹׁם דְּשִׁבְחָא דִּימְיָנָא עַל שְׂמָאלָא ידו כתוב

חסר י', בלשון יחיד, ולא ידיו בלשון רבים, וטעם הדבר לפי שיש שבח ומעלה ליד הימין על יד

השמאל [ב]. **אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, רָזָא הוּא, מְשֹׁם דְּכַתְיב, (בראשית**

ג) וְהוּא יִמְשֹׁל בְּךָ אמר רבי אלעזר יש סוד בדבר מה שצריך לזקוף את יד הימין על

יד השמאל, לפי שכתוב והוא ימשול בך שהזכר שהוא סוד הימין ימשול על הנקבה שהיא סוד

השמאל, כלומר ז"א שהוא סוד הימין לפי שנבנה מהחסדים, הוא ימשול במלכות שהיא סוד

השמאל לפי שנבנית מהגבורות, לכן צריך לזקוף את הימין על השמאל.

תֵּאֲנֵן, כִּהֵן דְּבְעֵי לְפָרְסָא יְדוּי, בְּעֵי דִיתוּסָפָא קְדָשָׁה (דף קמ"ו

ע"ג) **עַל קְדָשָׁה דִּילִיָּה** למדנו, כי כהן הרוצה לפרוש ידיו ולישא את כפיו,

צריך שיתוסף קדושה על קדושתו, דהיינו, **דְּבְעֵי לְקְדָשָׁא יְדוּי, עַל יָדָא**

דְּקְדִישָׁא שצריך לקדש וליטול ידיו על ידי מי שהוא קדוש. **מֵאֵן יָדָא דְּקְדִישָׁא.**

דָּא לִינְאָה ושואל מי הוא יד הקדוש הזה, ואמר זה הוא הלוי. **דְּבְעֵי כְּהֵנָּא**

עיונים והארות

נשא וז"ל: כהנא דפריס ידוי, בעי דלא יתחברון
אצבען דא בדא. ועל הכהן להגביה ידיו עד
כנגד ראשו ולכוין שהאורות היוצאים מבין ידיו
המוגבהות כנגד ראשו, יהיו בראש הז"א.
וישלשל הטלית על פניו ואצבעותיו יהיו מגולות.

[ב] כוונות הכהנים: הכהנים יגביהו ידיהם
ויפרשו אצבעותיהם. וכתב הגר"א הכהנים
יפרידו כל האצבעות ולא לעשות חמשה אוירים.
(וכן כתב במגן אברהם בשו"ע או"ח סימן קכ"ח
סעיף י"ב בס"ק י"ט כי בשם זוהר שלא ליגע
שום אצבע בחבירו. וכוונתו אל זוהר פרשת

לִיטוֹל קְדוּשָׁה דְּמִיַּא מִיְדוּי שְׁצִרִיךְ הַכֶּהֶן לִיטוֹל קְדוּשַׁת הַמִּים מִיְדוּי שֶׁל הַלֹּוּי, כְּדִי שְׂאוֹתָהּ הַנְּטִילָה תְּהִיָּה קְדוּשָׁה נּוֹסֶפֶת עַל קְדוּשָׁתוֹ, אֲבָל אִם יִטוֹל עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל אֵין בּוֹ כַּח לְהוֹסִיף קְדוּשָׁה עַל קְדוּשָׁתוֹ, דְּכִתְיִב וְקִדְשֶׁתָּ אֶת הַלְּוִיִּם, הֲאֵ אֵינוֹן קְדִישִׁין כְּמוֹ שְׁכָתוּב וְקִדְשַׁת אֶת הַלְּוִיִּים הֲרִי שְׁהוּא קְדוּשׁ קִצַּת בְּקְדוּשַׁת שְׁבַט לֹוִי, לְכֵן יֵשׁ בּוֹ כַּח לְהוֹסִיף קְדוּשָׁה עַל קְדוּשַׁת הַכֶּהֶן וְשׁוֹאֵל מִי הוּא יַד הַקְּדוּשׁ הַזֶּה, וְאִמְרָ זֶה הוּא הַלֹּוִי. וְכִתְיִב בְּהוֹ בְּלִוִּים וְעוֹד כְּתוּב בְּלוִיִּים, (בְּמִדְבָר יח) וְגַם אֶת אַחִיךָ מִטָּה לֹוִי וְגוֹ' שְׁבַט אַבְיךָ הַקָּרֵב אֲתָךְ, וְיִלוּ עֲלֶיךָ וְיִשְׁרְתוּךָ, הֵינּוּ שִׁיחֵי מִשְׁרָתִים אֶת הַכֹּהֲנִים בְּמָה שִׁיִּצְקוּ וְיִטְלוּ מִים עַל יְדֵיהֶם, וְשֵׁלָא תֵאֵמַר שְׁמָה שְׁכָתוּב גַּם "אֶת אַחִיךָ" הֵם אַחֵי הַכֹּהֲנִים, כִּי בְּהִרְבָּה מִקּוּמוֹת נִקְרָאִים הַכֹּהֲנִים לִוִּים, לְזֶה אִמְרָ. שְׁבַט אַבְיךָ, כָּלָל כִּי מֵאַחַר שְׁאִמְרָ אֶת אַחִיךָ מִטָּה לֹוִי, לְמָה כְּתוּב עוֹד שְׁבַט אַבְיךָ, אֲלָא וְדֹאֵי לְזֶה כְּתוּב שְׁבַט אַבְיךָ לְכֹלֹל גַּם אֶת הַלְּוִיִּים. מִכָּאֵן, דְּכָל כְּהֵן דְּפָרִים יְדוּי, בְּעֵי לְאַתְקַדְשָׁא עַל יְדֵי דְקְדִישָׁא מִכָּאֵן שְׁכַל כְּהֵן שְׁפוּרְשׁ אֶת יְדוּי לְבִרְךָ אֶת יִשְׂרָאֵל, צְרִיךְ לְהִתְקַדֵּשׁ עַל יְדֵי מִי שְׁהוּא קְדוּשׁ, לִיתְוֹסֵף קְדוּשָׁה עַל קְדוּשַׁתִּיהָ כְּדִי שִׁתּוֹסֵף קְדוּשָׁה עַל קְדוּשָׁתוֹ. וְעַל דָּא, לָא יִטוֹל קְדוּשָׁה דְּמִיַּא מִבְּרַן נָשׁ אַחֲרָא, דְּלָא הוּי קְדִישָׁא וְעַל כֵּן לָא יִטוֹל קְדוּשַׁת הַמִּים מֵאַדָּם אַחַר שְׁאִינוּ קְדוּשׁ, וְאִם אֵין לֹוִי, אַז יִטוֹל יְדוּי בְּעַצְמוֹ.

וְכִצְנִיעוּתָא דְּסִפְרָא תְּאֵנָא וְלִמְדוּנוּ בְּסִפְרָא דְּצִנִּיעוּתָא, לֹוִי דְאַתְקַדְשׁ כְּהֵנָּה עַל יְדוּי, בְּעֵי הוּא לְאַתְקַדְשָׁא בְּקְדִישִׁתָּא הַלֹּוִי אֲשֶׁר הַכֶּהֶן מִתְקַדֵּשׁ עַל יְדוּי, צְרִיךְ הוּא לְהִתְקַדֵּשׁ וְלִיטוֹל יְדוּי תַּחֲלִילָה. וְאִמְרָ לֹוִי, וְיִתְקַדֵּשׁ עַל יְדֵי דְכְּהֵנָּה אַחֲרָא וְשׁוֹאֵל וְלִמָּה יִתְקַדֵּשׁ הַכֶּהֶן עַל יְדֵי לֹוִי, הֲרִי יוֹתֵר הִיָּה רֵאוּי שִׁתְקַדֵּשׁ עַל יְדֵי כְּהֵן אַחַר חֲבִירוֹ וְלָא עַל יְדֵי לֹוִי, וּמִשִּׁיב. תְּאֵנָא, כְּהֵנָּה אַחֲרָא לָא בְּעֵי, דְּהָא כְּהֵן דְּלָא שְׁלִים לְמִדְנָה, כִּי אֵין רֵאוּי שִׁיטוֹל עַל יְדֵי כְּהֵן אַחַר, כִּי כְּהֵן שְׁאִינוּ שְׁלֵם, אֲלָא הוּא בְּעַל מוּם שְׁאִסוּר בְּעַבּוּדָה, לָא

בְּעֵי הָאֵי פְּהֵנָּא שְׁלִים, לְאַתְּפִנָּם עַל יְדָא דְפְּגִימָא דְלָא שְׁלִים
 אינו ראוי לכהן שהוא שלם ובריא שיפגם על ידי כהן בעל מום שאינו שלם, וכהן שלם ותמים כמותו פשיטא שאין ראוי שישתמש בו כי מה ראית שכהן זה עדיף מחבירו. **אַבְל לְוִי דְאִיהוּ שְׁלִים**
 אבל לוי שהוא שלם, **וְאַתְּחִזִּי לְסֻלְקָא בְּדוּכְנָא** וראוי לעלות לדוכן לשיר בעת הקרבת הקרבן, **וְלְמַפְלַח בְּמִשְׁפַּן זְמָנָא** ולעבוד באהל מועד, **הָא שְׁלִים הוּא, וְהָא אֶקְרִי קְדוֹשׁ** הרי הוא שלם ונקרא קדוש, **דְּכַתִּיב וְקִדְשֵׁתָּ אֶת הַלְוִיִּם כַּנֹּזֵכַר לְעִיל**. אָמַר רַבִּי תַנְחִימֵם, **אִף אֶקְרִי טְהוֹר** גם הלויים נקראים טהורים, **דְּכַתִּיב, וְטַהַרְתָּ אוֹתָם. וּבְגִין כֵּן בְּעֵי לְאוּסָפָא כְּהֵנָּא קְדֻשָּׁה עַל קְדוּשַׁתִּיהּ** ולכך צריך הכהן להוסיף קדושה על קדושתו על ידי הלויים.

תַּאנָּא, פְּהֵנָּא דְפָרִים יְדוּי למדנו, כי הכהן הפורש ידיו ונושא את כפיו, **בְּעֵי דְלָא יִתְחַבְּרוּן אֶצְבָּעָאן דָּא בְּדָא** צריך להזהר שלא יתחברו אצבעותיו זו בזו, אלא כל אצבעותיו תהיינה נפרדות זו מזו, **בְּגִין דְּיִתְבָּרְכוּן כְּתָרִין קְדִישִׁין, כָּל חַד וְחַד בְּלַחֲדוּי, פְּמָה דְאַתְּחִזִּי לִיהּ** כדי שיתברכו כל הספירות הקדושות הנרמזות בהאצבעות, כל אחת ואחת לבדה כמו שראויה להם, כי זו חסד וזו גבורה וכדומה. **בְּגִין דְשָׂמָא קְדִישָׁא בְּעֵי לְאַתְּפָרְשָׁא בְּאַתְוֹן רְשִׁימִין** ובשביל שאת השם הקדוש הוי"ה שבברכת כהנים, צריך לפרש ולבטאות כל ד' אותיותיו מפורש כל אחת לבדה, כדי שהעשר ספירות הנרמזות בו תהיינה רמוזות כל אחת לבדה, כדי שכל אחת תקבל השפע לעצמה **דְּלָא לְאַעְרְבָא דָּא בְּדָא** כדי שלא יתערבו ההשפעות זה בזה. **וְלָא יִתְכַוֵּן** (נ"א וְלֹא תִכְוֶן) **בְּאִינוּן מְלִין** ויכוין הכהן באלו הדברים כדי להשפיע לכל ספירה בפני עצמה כראוי לה, לכן גם האצבעות הרמוזות לאלו הספירות צריכות שלא יתחברו, כדי שכל אחת תקבל השפע לעצמה, ולא יתערבו ההשפעות זה בזה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּעֵי קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא דִּיתְבָּרְכוּן עֲלָאִי,

בְּגִין דִּיתְבָּרְכוּן תַּתְּאִי רַצָּה הַקב"ה שִׁתְּבַרְכוּ הַעֲלִיּוֹנִים, כְּלוּמַר שִׁקְבְּלוּ

שִׁפְעוּ עַל מַה שֶּׁרָאוּ לָהֶם, כְּדֵי שִׁתְּבַרְכוּ מֵהֶם הַתַּחְתּוֹנִים, דְּהֵיִינוּ שִׁמְשַׁפְּעוּ שִׁקְבְּלוּ הַעֲלִיּוֹנִים

יִשְׁפִּיעוּ לַתַּחְתּוֹנִים, וְיִתְבָּרְכוּן עֲלָאִי דְּאֵינּוּן קְדִישִׁין בְּקִדּוּשָׁה

עֲלָאָה, עַל יָדָא דַּתְּאִי, דְּאֵינּוּן קְדִישִׁין בְּקִדּוּשָׁה עֲלָאָה וְעוּד

רַצָּה הַקב"ה שִׁתְּבַרְכוּ הַעֲלִיּוֹנִים שֶׁהֵם הַסְּפִירוֹת הַקְּדוּשׁוֹת בְּקִדּוּשָׁה עֲלִיוֹנָה עַל יְדֵי כְּהֵנִים הַתַּחְתּוֹנִים

שֶׁהֵם גַּם כֵּן קְדוּשִׁים בְּקִדּוּשָׁה עֲלִיוֹנָה, דְּאֵינּוּן קְדִישִׁין מְכַל קְדִישִׁין דְּלַתְּתָא

שֶׁהֵם קְדוּשִׁים מְכַל הַקְּדוּשִׁים שֶׁלְּמִטָּה, דְּהֵיִינוּ מִן הַלּוּיִם וּמִן הַיִּשְׂרָאֵלִים, כִּי יִשְׂרָאֵלִים הֵם בַּתְּפָאֶרֶת,

וְהַלּוּיִם בַּגְּבוּרָה, וְהַכְּהֵנִים בַּחֲסֵד, דְּכֶתִיב, (תהלים קמז) וַחֲסִידֶיךָ יִבְרַכּוּכָהּ

פִּירוּשׁוֹ לְפִי שֶׁהֵם מְחַסְדֵי יִבְרַכּוּ ב"ה, כְּלוּמַר שִׁמְשִׁיכּוּ שִׁפְעוּ מֵהַחֲסֵד לְמַלְכוּת הַנִּקְרָאת כּה.

אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה, כָּל כְּהֵן דְּלָא יָדַע רְזָא דָּא כֵל כְּהֵן שְׂאִינוּ יוֹדַע

הַסּוּד שֶׁל בְּרַכַּת כְּהֵנִים, וְלִמָּאן מְבָרַךְ וְאֵינוּ יוֹדַע לְמִי הוּא מְבָרַךְ, כְּלוּמַר שְׂאִינוּ

יוֹדַע שֶׁעַל יְדֵי בְּרַכְתּוֹ הוּא מְמַשֵּׁךְ שִׁפְעוּ בְּרַכּוֹת גַּם לְסְפִירוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת, וְיִמָּאן הִיא

בְּרַכְתָּא דְּמְבָרַךְ וּמֵאִיזָה מְקוּם הוּא מְמַשֵּׁךְ אֶת שִׁפְעוּ הַבְּרַכּוֹת שֶׁמְבָרַךְ, לְאִו

בְּרַכְתָּא דִּילֵיהּ בְּרַכְתָּא אֵין בְּרַכְתּוֹ פּוֹעֵלֶת הַמְּשַׁכּוֹת הַבְּרַכּוֹת לְמַעְלָה, וְהֵיִינוּ

דְּכֶתִיב וְהוּא שְׂכַתּוּב, (מלאכי ב) כִּי שִׁפְתֵי כְּהֵן יִשְׁמְרוּ דַּעַת וְתוֹרָה

יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ. מֵאִי דַּעַת וְשׂוֹאֵל עַל אִיזוֹ דַּעַת נֹאמַר, וּמְשִׁיב. דַּעַת סְתָם

שֶׁהוּא הַתְּפָאֶרֶת הַנִּקְרָא דַּעַת (כִּי בַּגְּדֻלוֹת עוֹלָה הַת"ת וְנַעֲשֶׂה דַּעַת), וְזֶה שֶׁאִמַר "שִׁפְתֵי כְּהֵן" הֵיִינוּ

הַבְּרַכָּה שֶׁכְּהֵן מוֹצִיא בְּשִׁפְתּוֹ, "יִשְׁמְרוּ דַּעַת", הֵיִינוּ יִשְׁמְרוּ אֶת הַשְּׂמוּרָה שֶׁהִיא הַמְּלַכּוּת לְחַבְרָה עִם

הַת"ת הַנִּקְרָא דַּעַת, וּמִשְׁכִּיב וְתוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ הֵיִינוּ, הַעֲלִיּוֹנִים יִבְקְשׁוּ מִפִּיו, וְשׂוֹאֵל. וְתוֹרָה

יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ, עֲלָאִין, יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ הֵיִינוּ, הַעֲלִיּוֹנִים יִבְקְשׁוּ מִפִּיו, וְשׂוֹאֵל.

וּמֵאִי יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ מַה יִבְקְשׁוּ מִפִּיו, וְאֹמַר תוֹרָה. תוֹרָה סְתָם, הֵיִינוּ

אֶחֱידָא תּוֹרָה דְּלַעֲיָלָא דְּאַקְרִי תּוֹרָה סְתָם תורה סתם, ור"ל יבקשו
 לדעת איך מתייחדת התורה שלמעלה שנקראת תורה סתם, דהיינו סוד יחוד זו"ן הנעשה על ידי
 שפתי כהן שמברך ברכת כהנים. **דְּתַנִּיא, תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב וְתּוֹרָה שְׁבַעַל**
פָּה שלמדנו בברייתא, כי יש תורה שבכתב שהיא בז"א, ותורה שבעל פה שהיא בנוקבא
בְּאִינוּן כְּתָרִין עֲלָאִין דְּאַתְקָרוּן הֵכִי. מַאי טַעְמָא בין הספירות
 העליונות, שהם נקראות תורה שבכתב ותורה שבעל פה, ומה הטעם שהעליונים יבקשו תורה
 מפיהו, ואמר **בִּי מִלְּאָךְ יְהוָה צְבָאוֹת הוּא** כי הכהן הוא אות בצבא של מעלה,
 וניכרת מעלתו בין המלאכים. **וְתַנִּינָא, דְּבַעֵי כְּהֵנָּא לְכוּנָא בְּאִינוּן מְלִין**
דְּלַעֲיָלָא ולמדנו, שצריך הכהן לכון בברכת כהנים באותם הסודות שלמעלה, **לִיְחֻדָּא**
שְׁמָא קַדִּישָׁא כְּמָה דְּאַצְטְרִיךְ ולייחד את השם הקדוש כמו שצריך.

ח"ג קמ"ז ע"א

תַּאנָּא למדנו, **אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּשַׁעְתָּא דְּכְהֵנָּא פְּרִים יְדוּי,**
אָסִיר לִיהָ לְעַמָּא לְאַסְתַּפְּלָא בֵּיהּ, מְשׁוּם דְּשְׂכִינְתָּא
שְׂרִיָּא בִּידוּי בשעה שהכהן נושא את כפיו, אסור להעם להסתכל באצבעותיו לפי
 שהשכינה שורה על ידיו, כי העשר אצבעות רומזות לעשר ספירות, והם כסא להשראה השכינה.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק שאל רבי יצחק את רבי יוסי, **אִי הֵכִי, פִּינּוֹן דְּלָא חֲמָאן**
מָה אֲכַפֶּת לָהּ כיון שלא רואים את השכינה, אם כן מה פגם הוא לה אם מסתכלים על
 אצבעותיו של הכהן, **דְּהָא כְּתִיב** שהרי כתוב (שמות לג) **כִּי לֹא יֵרָאֵנִי**
הָאָדָם וְחִי ודרשו חז"ל, בְּתִיּהוֹן לָא חֲמָאן, אֲבָל בְּמִיתְתְּהוֹן
חֲמָאן בחייהם אינם רואים את השכינה, ורק במיתתם רואים, וכאן אף על פי שהשכינה שורה
 עליהם, מה איכפת לנו במה שמסתכלים עליהם הלא אין רואים אותה. **אָמַר לִיהָ עֵנָה לּו**
רַבִּי יוֹסִי, מְשׁוּם דְּשְׁמָא קַדִּישָׁא רְמִיזָא בְּאַצְבָּעֵן דִּידוּי משום שהשם

הקדוש רמוז באצבעות ידיו, דהיינו העשר אצבעות הם כנגד העשר ספירות שהם שמות הקדושים כנ"ל, וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְדַחֲלָא וצריך האדם לירא ממנו, אִתְּךָ עַל גַּב דְּלָא חֲמָאן שְׂכִינְתָא, לָא בַּעָאן לְאַסְתַּכְּלָא בִּידֵיהּ דְּכַהֲנֵי ואף על פי שלא רואים את השכינה, עם כל זה אין להסתכל בידיהם של הכהנים, בְּגִין דְּלָא יִשְׁתַּכְּחוּן עִמָּא חֲצִיפָאן לְגַבֵּי שְׂכִינְתָא כדי שלא יהיו העם חצופים כלפי השכינה, כלומר שצריך לחשוב כאילו רואה את השכינה בעיניו, לכן צריך לירא שלא יזלזל בכבוד השכינה.

תַּאנָא למדנו, בְּהֵיָא שְׁעָתָא דְּכַהֲנָא פְּרִים יְדוּי, צְרִיכִין עִמָּא לְמִיתַב בְּדַחֲלוֹ, בְּאִמְתָּא בשעה שהכהן נושא את כפיו, צריכים העם לשבת באימה וביראה, וְלִינְדַע דְּהֵיָא שְׁעָתָא, עֵידִין רַעוּתָא אֲשֶׁתְּכַח בְּכֻלְהוּ עֲלֵמִין וצריכים לדעת שבשעה הזו נמצאת עת רצון בכל העולמות, וּמַתְּבָרְכִין עֲלָאִין וְתַתְּאִין, וְלִית דִּינָא בְּכֻלְהוּ ומתברכים העליונים והתחתונים, ואין דין שולט בכלם, לכן יזהר האדם שלא יפסיד את הברכות של שעת רצון על ידי הסתכלותו באצבעות הכהנים. וְהוּא שְׁעָתָא, דְּאֵתְגַלֵּי סְתִימָא עֵתִיקָא דְּעֵתִיקִין בְּזַעִיר אַנְפִּין וְאֲשֶׁתְּכַח שְׁלָמָא בְּכֻלָּא והיא השעה שא"א שהוא סתום וזקן הפרצופים מתגלה ומאיר בו"א, ועל ידי זה נמצא שלום בכל העולמות, וזה שכתוב וישם לך שלום.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּהֵיָא תְּלַת קְרָאִי (דף קמ"ז ע"ב) רִישֵׁיהוּן יו"ד יו"ד יו"ד, י"בְּרַכְךָ י"אָר י"שָׂא באלו הג' פסוקים של ברכת כהנים בראשיהם יש י' י'. פְּלֻהוּ לְאַחֲזָאָה מְהֵימְנוּתָא שְׁלִימָא כולם באות להראות אמונה שלימה, (כלומר לכן יש ג' יודי"ן בראשי הג' פסוקים, להראות שורש הברכות שהם מג' הוי"ת של שם ע"ב דיודי"ן של החיורתי, או לשם ס"ג של האוירא, או לשם מ"ה של

המוחא סתימאה. וְלֹא־תִבְרַךְ מֵעַתִּיקָא מֵאֵן דְּאַצְטְרִידִי וּשְׂתִבְרַךְ
 מֵעַתִּיקָא קִדִּישָׁא מִי שְׁצִרִיךְ לְהַתְּבַרְךְ, וְהֵינּוּ פִּרְצוּפֵי אִו"א שְׁגָם הֵם צְרִיכִים לְקַבֵּל הַשְּׁפַע מִלְּמַעְלָה,
 וְעוֹד. יו"ד יו"ד יו"ד הַג' יוֹדִי"ן הֵם, לֹא־תִבְרַךְ זְעִיר אֲנִפִּין
 מֵעַתִּיקָא דְכֻלָּא כְּדִי שְׂתִבְרַךְ ז"א מֵעַתִּיק מְכַל שְׁהוּא א"א, כִּי גַם לז"א מְגִיעוֹת הַבְּרֻכּוֹת
 מְשׁוֹרֵשׁ הַבְּרֻכּוֹת שְׁבֵא"א וְלֹא מֵאו"א. וּבְגִין כֵּן יִבְרַכְךָ יְהוָה לְעֵילָא וּלְכַן
 יִבְרַכְךָ ה' הוּא לְמַעְלָה, דְּהֵינּוּ שְׁחֵהֲנִים אוֹמְרִים לז"א, יִבְרַכְךָ ה' שְׁהוּא א"א, וְיִשְׁמְרְךָ
 הוּא לְתַתָּא וְיִשְׁמְרְךָ כֵּאֵן הוּא לְמַטָּה, כִּי אַחַר שְׁקַבֵּל ז"א הַשְּׁפַע מֵאו"א, מִמְּנוּ נִמְשָׁךְ הַשְּׁפַע
 לְמַטָּה לְתַחְתּוֹנִים, וְכֵן כְּלָהּוּ וְכֵן כֵּל שְׂאֵר הַפְּסוּקִים כְּנוֹכַח לְמַעְלָה [ג].

עיונים והארות

בשם כ"ב אותיות הנכללות בשם כ"ב או ירצה כ"ב אותיות הנכללות בשם כ"ב והוא אנקת"ם פסת"ם פספסי"ם דיונסי"ם. והוא שם קדוש יוצא מברכת כהנים נקרא שם בן כ"ב כחו גדול להשמעת תפלה ולתת לחם לאכול ובגד לבוש ולהציל מכל צרה וצוקה. וארבע סגולות אלו נרמזות בו ממש: אנקת"ם לשון שמע אנקתם להשמעת תפלה. פסת"ם לשון יהי פסת בר בארץ לתת לחם לאכול. פספסי"ם לשון ועשה לו כתונת פסים לתת בגד ללבוש. דיונסי"ם לשון דין וניסים דין באויבים ונסים לעזרתם של ישראל. והיינו להציל מכל צרה וצוקה. וארבע שמות אלו אינם שמות של מלאכים כלל אלא שמותיו של קב"ה בהם נרמזים כ"ב מדות של רחמים הנזכרים ובשתוף מקורם פועלים בחזקה. והוא ממש כשם ע"ב ושם מ"ב. ואפשר שעליו היה מכוון גם כן הכהן. והנה נמצא שיש לברכת כהנים מדרגות ראשונה בשם יו"ד ה"י וי"ו ה"י, ומורידו לשם יו"ד ה"א וא"ו ה"א דהיינו הכתר בתוך החכמה, ואחר כך מוריד הכל לשם יהו"ה ושם כולל י"ג תיקוני אריך אנפין ותשע תיקוני זעיר, ואחר כך רומז

בשם כ"ב אותיות מפני שהם לבוש לב"ב מדות כענין שם מ"ב שפירש בתיקונים שהוא לבוש למ"ב אותיות פנימיות דהיינו חותמא דמלכא על שעה. והכוונה להוריד השפע בעולם הבריאה ועולם היצירה ששם ההויות מתלבשות באותיות כאלו, וכיוצא בענין שם בן ארבע שיש לו ע"ב הויות ושם מ"ב גם כן ועל דרך זה לכל השמות. ובוה נתבארה שמועה זו בס"ד. ואם תאמר מה בין שם זה לשם שהיה מזכיר כהן גדול ביום הכיפורים, שהרי ביום הכפורים היה הכהן מזכיר השם הקדוש ולא היו יודעין אותו אלא הצנועים ולא היה מזכירו אלא עשר פעמים ביום הכפורים כהן גדול בדווקא. ויש לומר שמתוך פרשת אחרי מות משמע שהיה מזכירו בנקודת יהו"ה (חולם סגול קמץ סגול) והיה מכוון בו כוונה גדולה והיה מבליע בו צרופים ועניינים אחרים. אמנם בכל יום היה הכהן מזכירו בניקוד כזה: יהו"ה (שוא קמץ חולם) והיא כניקוד אדני' וניקוד צבאות. וענין זה מוכרח במקומות אחרים. מהרמ"ק זלה"ה.

וְתֹאנִי תְנָא קַמִּיה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן וּלְמַד הַתְנָא לְפָנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאִי מֵאֵן
 דְּמַצְטַר בְּחֻלְמִיה מִי שְׁמַצְטַר מִחֻלּוּמוֹ עַל יַדֵּי שְׂרָאָה חִלּוּם רַע, לֵיתִי
 בְּשַׁעְתָּא דְּכַהֲנֵי פְּרָסֵי יְדֵייהוּ, וְלִימָא יבא בשעה שהכהנים פורשים את
 יְדֵיהֶם, וַיֹּאמֶר תְּפִלָּה לּוֹ רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי שֶׁלְךָ וְחִלּוּמוֹתַי שֶׁלְךָ
 וְכוּ'. אַמַּאי וּמְדוּעָ דוּקָא בְּשַׁעַת בְּרַכַּת כַּהֲנִים. מִשּׁוּם דְּהִתְהִיא שְׁעַתָּא
 אֲשַׁתְּכַחוּ רַחֲמֵי בְּעָלְמִין בְּלָהוּ מִשּׁוּם שְׁבַשְׁעָה הֵהִיא נִמְצְאִים רַחֲמִים בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת, וּמֵאֵן דְּיִבְעֵי צְלוֹתֶיהָ בְּצַעְרֶיהָ, אֶתְהַפֵּךְ לֵיהּ דֵּינָא
 לְרַחֲמֵי וּמִי שִׁיבֶקֶשׁ רַחֲמִים בְּתַפְלָתוֹ מִתּוֹךְ צַעְרוֹ, מִתְהַפֵּךְ לּוֹ הַדִּין לְרַחֲמִים, כִּי עַל יַדֵּי בְּרַכַּת
 כַּהֲנִים נִמְשָׁכִים רַחֲמִים כִּנ"ל.

וְשִׁמּוּ אֶת שְׁמִי. (במדבר ו') מַהוּ הַפִּירוּשׁ וְשִׁמּוּ אֶת שְׁמִי. אָמַר
 רַבִּי יְהוֹדָה, יְתַקְּנוּ אֶת שְׁמִי. בְּמַה דְּכֹתִיב כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב, (במדבר
 ד') וְשִׁמּוּ אוֹתָם אִישׁ אִישׁ עַל עֲבוֹדָתוֹ וְאֵל מִשְׁאֹו שְׁפִירוּשׁוֹ שִׁתְּקִנוּ
 וַיִּסְדְּרוּ כָל אִישׁ וְאִישׁ עַל עֲבוֹדָתוֹ, וְכֵן כֵּאֵן מִש"כ וְשִׁמּוּ אֶת שְׁמִי, הֵינּוּ. לְאַתְקִנָּא
 בְּבִרְכַתְהוֹן פְּתָרִין דֵּימִינָא לִימִינָא, וְכִתְרִין דְּשְׁמַאלָא
 לְשְׁמַאלָא, בְּדָקָא חָזִי שֶׁהַכַּהֲנִים יִתְקִנוּ אֶת שְׁמִי בְּבִרְכוּתֵיהֶם, וְהֵינּוּ אֶת הַסְּפִירוֹת שֶׁל
 קוֹ יְמִין יִתְקִנוּ לִימִין, דֵּהֵינּוּ בְּפִסּוּק יִבְרַכְךָ ה' יִכוּוְנוּ לְהַמְשִׁיךְ שְׁפַע לְקוֹ הַיְמִין לז"א, וַיִּתְקִנוּ
 בְּבִרְכוּתֵיהֶם הַסְּפִירוֹת שֶׁל קוֹ שְׁמַאל לְשְׁמַאל כְּרַאוּי לְהִיּוֹת, דֵּהֵינּוּ בְּפִסּוּק יִאֲרֶה ה' יִכוּוְנוּ לְהַמְשִׁיךְ
 שְׁפַע לְקוֹ הַשְּׁמַאל, וּבְפִסּוּק יִשָּׂא ה' יִכוּוְנוּ לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁפַע לְקוֹ הָאֲמִצְעִי. דְּבִעֵיָא דְּלָא
 יִטְעוֹן בְּהוֹן וְצִרִיכִים הַכַּהֲנִים לְהַזְהִיר שֶׁלֹּא יִטְעוּ בָהֶם, כִּי יֵשׁ שְׁמֵתְבִרְכִים מִקוֹ יְמִין וִישׁ מִקוֹ
 שְׁמַאל, וְאִם יִטְעוּ בְּכוּוּנָה אִזּוֹ לֹא יִחֻלוּ הַבְּרִכוֹת, לְאַתְקִנָּא כְּלָא, בְּגִין
 דִּיתְבְּרָכוֹן עֲלָאִין וְתַתָּאִין וְעַל יַדֵּי כָל הַג' פְּסוּקִים יִכוּוְנוּ לְתַקֵּן אֶת כָּל הַג' קוֹיִם
 שֶׁל ז"א, כְּדֵי שֶׁמֶשֶׁם יִתְבְּרָכוּ הָעֲלִיוֹנִים וְהַתְּחִתּוֹנִים.

וְאִי יַעֲבֹדוּן הָכִי ואם יעשו כך להמשיך הברכות לעליונים ולתחתונים, **מִה**
בְּתִיב. וְאִנִּי אֲבָרְכֶם אז יקוים בהם מש"כ ואני אברכם. **לְמֵאן** ושואל
למי יברך הקב"ה, ואומר **לְאִינוּן בְּהֵנִי** לאותם הכהנים המברכים את ישראל,
דְּכִתְיִב, (בראשית כז) **וּמְבָרְכֶיךָ בְּרוּךְ** כשברך יצחק את יעקב כתוב ומברכך
ברוך, וכשבירך הקב"ה לאברהם אבינו **וּכְתִיב** כתוב (בראשית יב) **וְאֲבָרְכָה**
מְבָרְכֶיךָ. אִינוּן מְבָרְכִין לְעַמָּא אלו הכהנים המברכים את העם, **וְאִנָּא**
אֲבָרְךָ לְהוּ ואני אברך אותם. **וְלְפִיכָךְ בְּתִיב וְשְׁמוֹ** שהוא לשון תיקון, **וְלֹא**
בְּתִיב יֵאמְרוּ, אוּ יִזְכְּרוּ ולא כתוב יאמרו או יזכרו.

תֵּאנָא למדנו, **כָּל כְּהֵן דְּלֹא רְחֻמִין לִיה עַמָּא, לָא יִפְרוּס יְדוּי**
כל כהן שאין העם אוהבים אותו, ואין רצונם להתברך על ידו, לא ישא את כפיו.
וְעוֹבְדָא הָוָה בְּחַד כְּהֵן דְּקָם וּפְרִיס יְדוּי, וְעַד דְּלֹא אֲשָׁלִים,
אֲתַעְבִּיד תְּלָא דְנִרְמִי ומעשה היה בבחן אחד שנשא את כפיו, ועד שלא השלים
את ברכת כהנים נעשה גל של עצמות. **מֵאִי טַעְמָא** מהו הטעם שנענש, ואמר **מְשׁוּם**
דְּלֹא בְרִיךְ בְּחִבּוּתָא לפי שלא ברך באהבה ובחיבה. **וְקָם אַחַר וּפְרִיס**
יְדוּי וּבְרִיךְ, וְאֲתַתְּקֵן הָהוּא יוֹמָא וקם כהן אחר ונשא את כפיו וברך ברכת
כהנים, ונתתקן ונתברך היום ההוא. **כָּל כְּהֵן דְּהוּא לָא רְחִים לְעַמָּא, אוּ**
עַמָּא לָא רְחֻמִין לִיה, לָא יִפְרוּס יְדוּי לְבָרְכָא לְעַמָּא כל כהן
שאינו אוהב את העם, או שאין העם אוהבים אותו, לא ישא את כפיו לברך את העם, כי אינו יכול
לברך בלב טוב ובעין טובה, **דְּכִתְיִב**, (משלי כב) **טוֹב עֵינַן הוּא יְבוּרְךָ** ודרשו
חז"ל **אַל תִּקְרֵי יְבוּרְךָ, אֲלֵא יְבִירְךָ** אל תקרי יבורך מאחרים, אלא יברך שהוא
יברך את האחרים.

דרוש בענין הנשיאים

הנה, בפרשתנו מסופר על מתנות נשיאי השבטים ביום הנוכת המזבח. כל אחד הביא את קרבנו: קערת כסף, מזרק כסף, כף זהב מלאה קטורת. קרבנות לעולה, לחטאת ולשלמים. אבל בתחילת הענין נאמר: "ויביאו את קרבנם לפני ה', שש עגלות צב (עגלות מחופות), ושני עשר בקר – עגלה על שני הנשיאים, ושור לאחד". עגלות אלו ניתנו ללוויים, לשאת בהם את משא המשכן.

ולמדים אנו לימוד מאלף: הקרבן, עבודת ה' שלהם, פרטי היה, כל אחד וקרבנותיו. אבל ה"עגלה", הנשיאה בעול, משותפת הייתה: "עגלה על שני הנשיאים" משותפת – מתוך יחודיות: "ושור – לאחד", כל נשיא הביא שור, וכל שני שורים נשאו עגלה משותפת.

ומה בא הדבר ללמדנו, שכל שבט וייחודו, כל שבט ומסורתו ועבודתו, אבל עם זאת – "יחד שבטי ישראל", הנשיאים נועדים יחדיו, נושאים בעול בתחושת אחריות לכלל כולו, בשיתוף ובאחווה. שהרי לכולם ביוון אחד, ולכולם מטרה אחת: כולם הולכים באור ה', בעקבות עמוד הענן ההולך לפני המחנה!

ובשיתוף זה, שורה בהם השכינה. וכדברי רבינו הספורנו וז"ל: "עגלה על שני הנשיאים", לאות אחווה ביניהם, אשר על ידה יהיו ראויים שתשרה שכינה ביניהם. כאמרו: "ויהי בישורון מלך (הוא השראת השכינה) – בהתאסף ראשי עם" ובהפוכו: "חלק לבם – עתה יאשמו".

נכון הדבר במישור הכללי, ונכון שבעתיים במישור המשפחתי. כל אחד מבני הזוג וייחודו – אבל יחד מושכים הם בעול, יחד נושאים הם את כלי המשכן! ואז – השכינה ביניהם!

"ויהי המקריב ביום הראשון" כתב מרן הבי"ו זצ"ל בדרשותיו, שלפיכך פרטה התורה את קרבנות כל נשיא ונשיא למרות שהיו שווים בקרבנותיהם ואפשר היה לכללם בפרשה אחת, משום שלמרות שהביאו אותו קרבן ממש, היו לכל אחד מהם כוונות אחרות, נשגבות ועילאיות, כל אחד כפי מהות שבטו ושערו במרום. ומכאן מלמד, שאע"פ שישראל חלוקים בדרגותיהם ובכוונותיהם – הרי המעשה אחד הוא, כולם מקיימים אותן מצוות, כל אחד ככוונתו, והכל עולה לרצון לפני אדון כל!

"כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו" אפשר לרמוז שע"י לימוד התורה שניתנה בכ"ב אותיות מסלקים את הסמ"א הנקראת לילי"ת גי' ת"ף, וז"ש בכת"ף ישאו בכ"ב רמז לכ"ב אותיות ת"ף גי' לילי"ת, לומר שע"י כ"ב אותיות לימוד התורה ת"ף גי' לילי"ת ישאו, יסלקו ויכניעו אותה וכבר אמרו כי תלמוד גי' ת"ף להכניעה וזהו הרמז בכת"ף ישאו".

הקרבנות שהקריבו הנשיאים י"ב יום לחנוכת המזבח בזה הכניעו לי"ב נשיאי ישמעאל שאם לא כן לא היה העולם יכול לעמוד מפני י"ב נשיאי ישמעאל כמש"כ בווה"ק (פ' נשא דף קמ"ח ע"ב) וז"ל: אמר רבי שמעון אלמלא לא אקריבו אלין תריסר נשיאין לא יכול עלמא למיקם קמי תריסר נשיאי ישמעאל דכתיב שנים עשר נשיאים לאמותם כד אקריבו אנון דישראל נסיבו שולטנותא דכלהו בגין כך נשיא אחד ליום וכל מה דאקריבו כגוונא דלעילא אקריבו בנין דיתברכו כולהון.

"ואיש את קדשיו לו יהיו איש אשר יתן לכהן לו יהיה" ופרק ה, יז

כתב בס' מעיינה של תורה בשם ס' בינה לעיתים, דהנה יש אנשים שסבורים שהכספים שיש להם באוצרות - שלהם הוא. ומה שהם נותנים כספים לכל מיני ענינים שבקדושה ולמצוות - איננו שלהם.

אמנם ונהפוך הוא. כי אותם הכספים שנותנים לענייני קדושה, זהו הכסף האמיתי ששלו הוא כי רק הוא נשאר להם ומגן עליהם. ואילו שאר הכספים אינם נחשבים שלהם, שהרי האדם משאיר אחריו הכל בעוה"ז.

וזוהו שאמר הפסוק, "ואיש את קדשיו" - אדם שנותן את כספיו למטרות קדושות, ובן "איש אשר יתן לכהן" - אדם שנותן כספיו לכהנים, לתלמידי חכמים, "לו יהיה" - דוקא הכספים הללו נוקפים לזכותו, ואלו הם שלו גם לעתיד לבוא.

ואיש את קדשיו לו יהיו

נבס"ד ואיש את קדשיו לו יהיו. כלומר אדם העושה מצוה וכל דבר שבקדושה ועבודת השי"ת ידע שהכל עושה לו, בשבילו, וטובה לעצמו, לזכות נפשו, רוחו, ונשמתו, לעוה"ב, וזהו לו יהיו. לתיקון נשמתו, ולא יחשוב שהקב"ה צריך לאדם שיתפלל אליו. שהרי אלפי אלפים ורבי רבבות מלאכים משרתים ומקדשים שמו בכל שעות היום והלילה, ובחר בנו קרוצי חומר לשבחו ולהתפלל לטובתינו, ובוה עושים לו נח"ר שקיימנו

מצותיו, וכן אמר שהע"ה (משלי ט) אם חכמת חכמת לך, וכן אם עושה צדקה כאילו נתן להשי"ת כמ"ש (משלי יט) מלוה ה' חונן דל, כלומר מי שחונן דל כאילו מלוה לה ויקבל שכרו בעוה"ב, וכן אמר דוד המע"ה (ר"ה אה כט) כי ממך הכל ומידך נתנו לך, וזהו שאמר איש אשר יתן לכהן, לו יהיה, כהן הוא השי"ת, ומה שנותן הצדקה והמעשר שהם חלק ה' לעני, לו יהיה, הכל יהיה שמור לו לאחר אריכות ימים ושנים ליהנות ולהתענג עם הצדיקים: